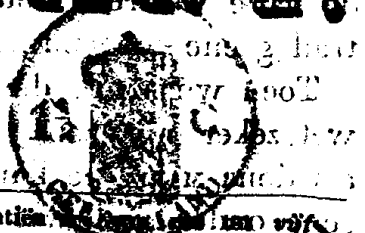

ARNHEMSCHE COURANT.

ZATURDAG 19 JUNI.

De prijs deser Courant, die geregeld vijfmaal's weeks wordt uitgegeven, en wel op Dinsdag, Woensdag, Donderdag, Zaterdag en Zondag, is 75 in de drie maanden.

De prijs der Advertentien, die op de eerste regel, f 1,00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

De tusschenkomst in Portugal.

De tusschenkomst van Engeland, Frankrijk en Spanje in den Portugeschen burgeroorlog, (eene tusschenkomst), waartoe, op aandrang van den gezant in Portugal, besloten werd in eene conferentie, den 21sten mei, te Londen, door de gevolmagtigden der kabinetten van Engeland, Frankrijk, Spanje en Portugal gehouden, — deze tusschenkomst is zoowel te Londen als te Parijs het onderwerp van levendige afkeuring. Te Parijs vooral is de onafhankelijke pers eenstemmig in het wraken derzelve; vooral de *Courrier Français*, en de *National* vinden nauwelijks woorden om er hunne verontwaardiging over uit te drukken. De vraag is, riep onlangs het eenstemmige dagblad uit: »of wij, de natie van 1830, die aan KAREL X, het meenedig koningschap met afzetting hebben gestraft, of wij het meenedig koningschap van dona MARIA kunnen staande houden! Onvermoed toonen beide bladen aan — wat overigens geen twijfel lijdt — dat dona MARIA de Portugesche wetten en constitutie veel erger schond dan KAREL X. ooit het Fransche charter verkraachte. KAREL X, en velen met hem, beweerden, dat de kroon gerechtigd was, door het charter-zelf, tot den staatsstreek, die de ordonnancien van juli daarstelde, maar omtrent dona MARIA's verguizing der constitutie bestaat geen verschil van uitlegging. Het protokol-zelf der bovengemelde conferencie, waarbij de tusschenkomst verleend wordt, erkent het:

»De baron DE MONCAVO (de Portugesche gevolmagtigde) — leest men in hetzelfde — heeft verklaard, dat de voorwaarden van mege Hare Zeer Getrouwe, (1) »Majesteit aan de Junta van Oporto, medegedeeld, waren:

1° Amnestie, enz.

2° Onverwijde herroeping van alle »dekreten, gapromulgeerd sedert den aanvang der maand oktober laatstleden, die »sin botsing of in strijd zijn met de bestaande wetten, en de constitutie des »koningrijks (*qui sont en conflit ou en opposition avec les lois établies et la constitution du royaume*).

Derhalve, dat de koningin onrecht had, dat zij de constitutie verkrachte, haren eed op dezelve schond; — het is erkend, dat zij bijgevolg wederrechtelijk hare on-

derdanen met geweld van wapenen dwingen wilde, hare grondwetsverkrachting te eerbiedigen, — het is niet te betwijfelen, dat dus haar wapengeweld, ter handhaving harer wederrechtelijke inbreuk op de bezwoeren regten der onderdanen, eigenlijk niets anders is dan roof en moord, roof van burgerregten en moord van degenen, die dezelve niet wilden afstaan, — het valt bezwaarlijk te loochenen.

Eene koningin toch, die belastingen wil heffen, waartoe zij niet gerechtigd is en daartoe geweld aanwendt, — wat doet zij anders dan, bij voorbeeld, de *maréchaussée* doen zou, die den reiziger aanhoudt, hem eene wederrechtelijke schatting oplegt, en hem, bij otwilligheid, dezelve met dolksteken of sabelhouwen afdwong?

Het protokol der Londensche conferencie erkent thans zelf, dat dona MARIA de kreten uitvaardigde in strijd met de wetten en constitutie derhalve was het verzet der Portugesen, tegen dezelve, *regtmatig*, en in dat *regtmatig verzet* werden zij, op last der koningin, nedergebeld, doodgeschoten!

Maanden lang duurde de bloedige strijd en au eindelijk de zege zich voor de verdedigers van het verguisde regt verklaard. De koninkrijken Frankrijk, Engeland en Spanje tusschenbeiden. Waarom? om aan de regtmattige overwinning de vruchten der zege te ontrukken — om te beletten, dat de aangevallene natie de geweldenaarster verdrijve!

»Ofschoon — zeide, eenige dagen geleden, de *Times* — »ofschoon de bondgenooten van Portugal geene gezindheid hebben betoond, om eenigerlei poging tot vernietiging der constitutionele regten van de natie, te schragen, zoo zullen zij even weinig eene openbare trotsering van het regtmattig gezag des soevereins dulden, welke de koningin met afzetting en de monarchie misschien met ontrenting bedreigt.

De bondgenooten van Portugal hebben de poging der koningin niet geschraagd, — het is waar; maar zij hebben dezelve ook niet gelet. Zij hebben toegezien, dat de dona MARIA de Portugezan, die zich niet aan hare onwettige heerschappij wilden onderwerpen, van hunne bezittingen en waardigheden beroofde, dezelve neder-sahelen liet. Zij intervenienden niet ten voordeele van het overweldigde volk;

met wat regt doen zij het thans ten voordeele der bedreigde koningin? Waarom verlaten zij thans de onzijdigheid, die zij niet verlieten, toen het gold de regten van het besprongen volk te doen?

Hoe kan de *Times* spreken van openbare trotsering van het regtmattig gezag des soevereins, terwijl dat blad-zelf, gelijk overigens iedereen, erkent, dat de bedpelde soverein haar regtmattig gezag verregaande overtrad, en gevolgelijk alle regt op gehoorzaamheid verloor?

Of moeten soevereinen straffeloos hunne regten overtreden, straffeloos geweld kunnen aanwenden tegen de ingezetenen, die hunne regten niet veil hebben voor willekeur?

Gold het nog, de koningin te beschutten tegen wederverging, tegen wraak, gold het, haar eene bevlugt te openen, haar in veiligheid te brengen, — wij zouden het niet laken. Maar aan hen, die zich verzetteden tegen onregtmattig geweld, voor te schrijven, dat zij zich van mees aan den geweldenaar onderwerpen — dat is vertreding van het volkenregt, misbruik van overmagt.

Eene valsche staatkunde is het, die hier voorziet, en eene hatelijke rol, die gespeeld wordt. Men hoore een ander Engelsch dagblad, de *Examiner*, omtrent de verhouding tusschen de koningin en diegenen harer onderdanen, die zich tegen hare geweldenaarij verzetteden, en haar dwongen vreemde hulp in te roepen:

»Zij kan hun niet vergeven, en dat weten zij. Zij is de vrouw om een schijnheilig mom te bezigen, zich van vreemde hulp te verzekeren, gelijk al de vorsten van het schieffland deden, en dan hare beloften te vergeten. Al dat wantrouwen, eener zijde, die wraakzucht aan de andere, is te natuurlijk te diep geworteld.

Zelfs kan men zich hier met beroepen op de zoogenaamde solidariteit der troenen op beduchtheid voor het invoeren van den republikeinischen regeringsvorm in Portugal, er was daarvoor geene sprake; dona MARIA moge niet afzetting bedreigd geweest zijn; bedreigd was daarom het koningschap zelf niet.

De kronen van Engeland, Frankrijk en Spanje, alle uit revolutie gesproten, alle op opstand tegen grondwetsverkrachting gestemd, gaven dan hier in de Portuge-

schte zaak, een voorbeeld van interventie, gelijk nog nimmer gegeven was, aan constitutionele regeringsvormen.

Toen KARL X, na zijn charter in veel mindere mate te hebben overschreden dan dona MARIA het hare constitutie deed, door de natie verdreven en afgezet was — toen trad geene mogendheid tusschen beiden.

Toen WILLEM F., die almede zijne grondwet zeker niet zoo verregaande overtrad als dona MARIA de hare, door zijne Belgische onderdanen was verdreven, toen intervenieerde geene mogendheid, om den Belgen zijnen scepter op te dringen. Het eenige, wat men van de opstandelingen vorderde, was, dat zij geene republiek zouden daarstellen: het werd hun vrijgelaten eenen anderen koning te kiezen.

Waarom bepaalde men zich nu niet bij dezelfde voorwaarde, om de regmatig opgestane Portugeezen?

Wie komt thans beweren, dat een volk, welks grondwettige regten werden geschonden, niet bevoegd is, om den soeverein, die de grenzen zijner magt overschreedde, af te zetten? Wie? Engeland, hetwelk zijne STUARTS, Frankrijk, hetwelk zijne BOURBONS afzette en verdreef!

Teregt roepen de onafhankelijke Fransche bladen uit: indien LOUIS PHILIPPE oordeelt, dat een volk den soeverein, die zijne magt overschreedde, niet afzetten mag, wat doet hij dan op den Franschen troon, waarop niet alleen de uitdrijving van KARL X, maar ook van deszelfs onschuldigen kleinzoon, plaats maakte?

Zoo schrijft de *National* van den 9^{den} dezer:

„Of wel het kabinet heeft de onverschoonbaarste en onteerendste daad gepleegd, of wel, consequent tot het einde toe, heeft de regering, uit de juli-revolutie ontstaan, niet meer dan hare afzetting te onderteekenen.”

Tegenover al die ontevredenheid, zoo in Engeland als Frankrijk, over de volkvertredende tusschenkomst, wat wordt er namens de regeringen beweerd?

Het heet: Engeland nam deel aan de interventie, ten einde te verhoeden, dat Frankrijk en Spanje, die er zich anders alleen mede zouden hebben belast, geene al te harde voorwaarden aan de opstandelingen opleggen mochten. Het heet: Frankrijk intervenieerde, omdat Engeland en Spanje het anders alleen zouden hebben gedaan.

Hoe erbarmelijk! Alsof Spanje en Frankrijk zouden hebben gewaagd te intervenieeren, bijaldien Engeland hetwelk eene geduchte vloot in de Portugeesche zeeën had, zijn veto hadde uitgesproken! Men verbeelde zich: LOUWIS PHILIPPE een oorlog voerende tegen Engeland, ten einde den regmatigen Portugeeschen opstand te kunnen dempen! Hoe populair zou zulk een oorlog in Frankrijk zijn geweest!!

Neen; veel waarschijnlijker is het, dat victoria haren neef COBURG liever niet van den troon wilde zien stooten, en dat wilders het Engelsche kabinet zich zijne tusschenkomst, hetzij door gunstige handels-

bedingen, hetzij door eenigen afstand van gebied, zal hebben laten betalen; terwijl LOUIS PHILIPPE gaarne het voorbeeld zal hebben gegeven van interventie ten behoeve des soevereins; *quod non*. Hij is nu eenmaal soeverein. Hij heeft bij geen opstand meer te winnen; integendeel.

Of echter zoodanige staatkunde de wared is? Men mag het betwijfelen. Indien althans regtvaardigheid de grondslag is der rijken, gelijk het Oostenrijksch devies luidt, met gouden letters op het *Burgthor* geschreven: *justitia regnorum fundamentum*, dan ondermijnen de monarchiën hare eigene grondslagen door zulke opvallende onbillijkheid.

Het kan niet anders dan verbittering wekken, overmagt te zien heerschen in stede van regt. De democratische geest ademt reeds genoeg in Europa; het is niet noodig, hem nog meer aan te blazen. Het zou den volkeren eindelijk kunnen vervelen, afhankelijk te zijn van het goeddunken, dienstbaar aan de belangen der dynastien.

Wat thans tegen het Portugeesche volk gepleegd is, moet alle andere volken huivering aanjagen. Want men vergete het niet: het protocol der conferencie, welke waarbij de tusschenkomst bepaald werd, erkent, dat de opstand regmatig was; »de koningin belooft: onverwijld herroeping van alle decreten, die in strijd zijn met de bestaande wetten en de constitutie des koninkrijks.”

Wat dus heeft een soeverein te vrezen, die de wetten en constitutie zijns rijks verkrachten en daartoe wapengeweld bezigen wil? — Wat? — Niets anders dan lijdt hij de nederlaag — dat hij zijne onwettige dekretten weder herroepen moet.

En de opstandelingen? — Niets minder dan dat zij in den kamp hun goed en bloed verliezen.

Tenwijl thans dona MARIA tot alle straf hare dekretten herroept, kunnen de Portugeezen hune doden beweenen, hune wonden verbinden.

Buitenlandsche berigten.

ENGLAND.

Londen, 24 juni. In de zitting van het Lagerhuis van heden is de beraadslaging voortgezet over de motie van den heer *Hume*, betrekkelijk de tusschenkomst in Portugal. De heer *Duncombe* berigtte het Parlement, dat hij voornemens was een amendement voor te stellen, strekkende om te verklaren, dat het de plicht van de Engelsen was om te zorgen, dat de rust in Portugal hersteld zoude zijn, aan het Portugeesche volk het vrije gebruik zijner vrijheden, zoodanig zij door het charter gewaarborgd zijn, te verzekeren. Het Lagerhuis heeft voorts het gouvernement gemagtigd om eene wet voor te stellen, houdende voortdurende schorsing der wetten op de scheepvaart.

— Berigten uit Madrid zeggen, dat, ten gevolge der klagen van den heer *Henderson* over het draien en uitstellen der financiële commissie, de heer *Bulwer* zich de zaak ernstig heeft aangeetrokken en dat binnen 8 of 10 dagen waarschijnlijk tot eenigen afdoende maatregel, betrekkelijk de vorderingen der buitenlandse schuldeischers, zoude worden besloten.

— Er heeft een gerucht te Luton, een dorp in het graafschap Bedford, geleopen, dat, naar mate het bespottelijk ongerijmd is, ook des te meer geloof vond. Erwadwittigen hebben namelijk aan de landlieden trachten diets te maken, dat ko-

ningin *Victoria*, in de 19de eeuw, de moorden van *Pharao* en *Herodes* willende herhalen, bevonden had, om, wegens de duurte der levensmiddelen, al de kinderen beneden de vijf jaren om hals te brengen. Onder anderen is eene arme vrouw, in tranen badende, het medelijden komen afsmeeken bij de pellic haren plaats, voor haren 4-jarigen zoon. De overheden hebben een onderzoek ingesteld, ten einde de bron van dit gerucht te ontdekken.

FRANKRIJK.

Parijs, 24 juni. De Kamer der Pairs heeft in hare zitting van heden het wetsontwerp, om het bedrag der koninklijke bons tot 275 millioen te mogen opvoeren, aangenomen. De baron *C. Dupin* bracht ook in deze zitting rapport uit over de petitie van prins *Jérôme Bonaparte*, ex-koning van Westphalen, tot opheffing van het verbod tegen de familie *Bonaparte*. Deze petitie werd krachtig ondersteund door den generaal *Relat*, den prins van de Moskowa en den heer *Victor Hugo*. Bij gelegenheid dezer discussie heeft evenwel de minister van de regering verklaard, dat de staatkundige omstandigheden niet toelieten eene verandering te maken in de wet, welke de leden der familie *Bonaparte* het verblijf in Frankrijk ontzegt.

— De verwachte interpellatiën over de Portugeesche aangelegenheden, hebben gisteren bij de afgevaardigden plaats gehad; slechts drie redenen hebben daarbij het woord gevoerd, zijnde de heeren *Cremieux*, *Odillon Barrot* en de minister *Guisot*; de heeren eeren om de interventie ten bevestig te bestrijden, de laatste om dezelve, op grond van het dreigende eener Miguellistische omwenteling, te verdedigen. In de opmerkingen van den minister *Guisot* is vooral dit opmerkelijk geweest, dat hij de interventie heeft doen voorkomen als eene verplichting, voortvloeiende uit het viervoudig traktaat, hetwelk juist hierop doelde. Daar nu lord *Palmerston* dezer dagen in het Engelsche Parlement, op eene interpellatie van sir *R. Peel*, ten antwoord heeft gegeven, dat het viervoudig verbond geheel vreemd was aan het doof Spanje, Engeland en Frankrijk genomen besluit, om in Portugal te intervenieeren, zoo bestaat er eene groote tegenstrijdigheid in de antwoorden, welke de beide ministers gegeven hebben.

— De jongste berigten uit Afrika brengen mede dat het op de westelijke grenzen der Fransche kolonizatiën aldaar nog altijd zeer onrustig blijft en de generaal *Cavaignac* voornemens heeft maatregelen te moeten nemen, om aan alle mogelijke gebeurtenissen het hoofd te kunnen bieden. Dit onrust wordt voornamelijk gaande gehouden door de berigten uit het binnenland van *Marokko*, en door de nieuwe woelingen van *Ab-el-Kader*, die nieuwe krachten schijnt opgedaan te hebben. De van het Riff komende Arabieren verzekeren, dat er vele Engelsen in het leger des sultans zijn aangekomen en dat taatsgenoemde een aanzienlijken voorraad wapenen en ammunitie uit Gibraltar ontvangen zou hebben.

Parijs, 25 juni. De Kamer der Pairs heeft in de verdere zitting van gisteren, ten aanzien van de petitie van prins *Jérôme Bonaparte* besloten om dezelve aan de commissie voor de verzoekschriften te overhandigen.

In de verdere zitting van de Kamer der Afgevaardigden van gisteren, heeft de minister van Buitenlandsche zaken, de heer *Guisot*, op de hevige interpellatie van den heer *Cremieux*, betrekkelijk de interventie in Portugal, geantwoord en voornemens gemaakt, te betoogen, dat het bestaande verbond in Portugal wezenlijk door den *Miguel* en zijn aanhang bedreigd werd en dat Frankrijk, ten gevolge van het viervoudig verbond, verplicht was, den troon van koningin *Maria* te beschermen. Ten bewijze, dat de pogingen van den *Miguel* om de koningin te ontvoeren, de minister ronscheidene diplomatische bescheiden voor, en roerde ook de proclamatie van den *Miguel* aan, welke naar des ministers meening meer bijval gevonden had, dan men wilde. De minister besloot zijne redevoering met het verwijt af te wandelen, alsof de waardigheid van Frankrijk had geleden door gezamenlijk met Engeland in de Portugeesche zaken te intervenieeren. De heer *Odillon Barrot* heeft zich ten sterkste verklaard tegen het beginsel van interventie en beweerde, dat het eene nalte vernederde, hoe men ook, wanhooft men haar niet het recht te geven, zich zelve te verdedigen. In deze zitting heeft ook de heer *Zaville* het rap-

port voorgelaten betreffende de zaak van den heer Girardin, volgens hetwelk de commissie eenstemmig voorgesteld heeft ook de magtiging aan de Kamer der Pairs, om den heer Girardin te vervolgen, te verlenen.

Binnenlandsche berichten.

Amsterdam, 16 juni. Men verneemt, dat dr. Jonckbloet met de uitgave van den *Roman van Lancelot* zoo verre gevorderd is, dat de geheele tekst van dat handschrift (90,000 versen) thans afgedrukt, en daarmede het tweede deel van het werk gereed is. Alvorens echter, dit laatste deel uit te geven, was het voor hem van het uiterste belang, een volledig overzicht te verkrijgen van den geheelen cyclus der romans van *Artur* of van den *heiligen Graal*, ten einde met juistheid te kunnen bepalen, in welk verband de door hem uitgegeven *Roman van Lancelot* daarmede staat. Alleen de schatten der koninklijke bibliotheek van Parijs konden hem daartoe de bouwstoffen leveren, en zijn lofwaardige ijver om die rijke verzameling aan zijne studien over onze middeleeuwse literatuur dienstbaar te maken, heeft de vereende ondersteuning van ons gouvernement gevonden, zoodat hij de reis daarheen heeft kunnen ondernemen, en reeds eenigen tijd te Parijs werkzaam is. De heer Jonckbloet is aldaar door den minister voor het onderwijs, den heer de *Salvandy*, op de meest vereerende wijze ontvangen. Van wege het bestuur der koninklijke bibliotheek ondervindt hij de grootste hulpvaardigheid. De kostbaarste en zeldzaamste handschriften werden hem ten gebruik verstrekt.

— Wij zien met genoegen, dat het stedelijk bestuur van Assen, gevolg gevende aan het koninklijk besluit van 16 april j., bereids ter inzage van het publiek gelegd heeft, niet alleen de stedelijke begroting, gelijk die door de gedeputeerde staten is goedgekeurd, maar ook nog onderscheidene, tot toelichting daarvan strekkende stukken.

— Ter heugenis van het verleden was gisteren, bijkans onze braden uit die stad, algemeen het gerucht verspreid, dat de koning der Belgen veel ernstiger ongesteld was, dan men het wilde doen voorkomen; dat hij, den last der regering moede, ernstig aan eenen troonafstand dacht en dat er alzoo sprake zou zijn van de aanstaande benoeming van een regentschap.

Groningen, 16 juni. Heden is de commissie uit 's Bosch bij Z. M. den koning in een bijzonder gehoor toegelaten, om hoogstanzelfen in persoon het groote belang bloot te leggen, dat er voor Noord-Brabant gelegen is in de daargestelling, zoo spoedig doenlijk, van het uitwateringskanaal van Grave naar Goertruidenberg.

Gravenhage, 16 juni. Heden is voer het provinciaal hof in Zuid-Holland, kamer van strafzaken, behandeld de zaak van *J. A. Bass* en *J. H. Houtayn* en *J. Bergman*. Het eerste beschuldigd van het verfaaldigen van munt, de beide laatsten aan medeplichtigheid daarvan, door het des bewust in omloop brengen der nagemaakte munt. Het openbaar ministerie wordt waargenomen door den heer advocaat-generaal *Geffen*. Als verdedigers zijn van ambtswege toegevoegd de heeren *Mr. Gevers Deyndot* voor den eersten; *Mr. Wintgens*, voor den tweeden; en *Mr. de Pinto*, voor de derde beschuldigde. Er zijn 46 getuigen in deze zaak (gedagvaard geweest; het getuigenverhoor heeft heden een aanvang genomen.

Uit het heden gehouden getuigenverhoor is, onder anderen, gebleken, dat de commissaris van politie te Dordrecht, den 12den juni 1846, bij geleendheid van de *Arnhemse Courant* op de ontdekking van de munt van den tweeden en de derde beschuldigde, onder anderen, getroffen heeft 33 daalders, en 740,37 aan andere munt; zij gaven op van Rotterdam te komen en deelden mede, dat die munt van *Huse* afkomstig was terwijl de tweede beschuldigde er had bijgevoegd, dat hij voor eiken daalder, die zij uitgeven, vijftig centen tot beloning zouden ontvangen. De eerste beschuldigde heeft getracht te Dordrecht te ontlopen; doch hij ontkent dit, en beweert, dat hij, toen hij de munt was, versche lucht wenschte in te ademen. De daalders zijn door de laatste beschuldigde bij onderscheidene personen ter verwisseling of in betaling uitgegeven en door sommigen hantier ook werkelijk aangenomen.

De commissaris van politie van Rotterdam, die als getuige gehoord is, heeft verklaard, dat, bij de huiszoekingen vele voorwerpen en werktuigen, tot het silversmeden behoevend, ten huize van den eersten beschuldigde zijn gevonden. Ook is gebleken, dat de eerste beschuldigde ten huize van den tweeden beschuldigde heeft doorgebracht en wel tot 14 dagen vóór de arrestatie van dezen laatste. Voorts bleek het uit andere verklaringen, dat een of meer der beschuldigten goud geld verwisselden tegen zilver geld, en

dat er ook hantskoolen werden aangekocht. Op het laatst van 1845 was het zeer armoedig gesteld, doch in 1846 zag het er ten huize van den tweeden beschuldigde zeer vliarend uit. De tweede beschuldigde heeft voorgegeven, dat hij het geld, dat bij hem gevonden is, tegen 5 pCt. van *Huse* ter leen ontvangen heeft. De derde beschuldigde, te dien aanzien ondervraagd, heeft opgegeven niet geweten te hebben, dat de 150 valsche waren en verzekerd, dat zij enkel op aandrang van den 2den beschuldigde heeft gehandeld. De eerste beschuldigde heeft daarop gezegd, dat hij van de daalders volstrekt geene kennis draagt, en geen last heeft gegeven, om daarvoor aankopen te doen. Hij verklaart derhalve de opgave van de 2de beschuldigde voor onwaar. — Het getuigen-verhoor en de verdere behandeling der zaak zullen morgen ochtend worden voortgezet.

Rotterdam, 16 juni. Als een treffend bewijs voor de waarheid, dat het gebruik van sterken drank de voornaamste oorzaak is, van de heerschende armoede, werd in het verlat van de Nederlandsche vereeniging tot afschaffing van sterken drank eene bijzonderheid medegedeeld, die waardig is, om algemeen gekend te worden. De correspondent van het eiland Marken, waar voor 2 jaren zich het eerst eene kleine kroeg heeft gevestigd, bericht, dat die eilanders, doorgaans forsche en gespierde menschen, in hunnen afkeer, dien zij van den sterken drank hebben, verhardem, waardoor er zoo weinig stemmen zijn, dat van de 175 huishoudingen, te samen 800 zielen mitmakende, die hetzelfde bewonen, gedurende den afgelopen langen en zwaren winter, slechts een vijftal gezinnen bedoeling hebben noodig gehad.

Gorinchem, 16 juni. Heden werd alhier een schuttersfeest gegeven door de hier gevestigde handboog-schutterij. *Beidragt maakt magt*, waarbij door de handboog-schutterijen van Arnhem, 's Gravenhage, Haarlem, Nijmegen, Rotterdam, Utrecht en Zalt-Bommel naar den prijs gedongen werd. Dit feest is begonnen met een plechtige optocht, welke ten twee ure een aanyang nam uit het logement den Doelen, van waar men de geheele stad doortrok en vervolgens zich naar het lokaal der handboog-schutterij, buiten de Arkel-poort, begaf. Onmiddellijk daarop had het schieten naar den schijf plaats, waarbij de handboog-schutterij van 's Gravenhage, *Beidragt*, den eersten prijs, en die van Utrecht, *Nil Sine labore*, den tweeden prijs behaald heeft, terwijl dit feest met een bal en vuurwerk zal besloten worden.

Utrecht, 16 juni. Heden is de tentoonstelling van voorwerpen van Nederlandsche nijverheid en kunst alhier geopend, in het gebouw voor kunsten en wetenschappen, onder het bespelen van het klokken-spel. Dezelve wordt bereids druk bezocht.

Groningen, 16 juni. Gelijk men weet, zal op aanstaanden zaterdag alhier op eene plechtige wijze worden herdacht het vijfzigstig bestaan der kweekschool voor school-onderricht te Groningen. Dit voormalige kweekelingen dier school, welke nog in het onderwijs werkzaam zijn, zijn uitgenoodigd, om zich des avonds te voren te vereenigen ten huize van den heer verdienstelijken onderwijzer *Brugma*, die thans aan het hoofd der kweekschool geplaatst is, om aldaar, in hetzelfde schoolvertrek, waar de meesten van hen hünne opleiding tot onderwijzers ontvingen, de vroeger gemaakte kennis te vernieuwen. Op den eigenlijken feestdag zal men ten 11 ure in de groote zaal van het concerthuis bijeenkomen, waar 10. door de feestvierende kweekelingen een loflied aan God zal worden gezongen; 2o. een redevoering door professor *Hofstede de Groot* ingesproken en vervolgens een dichtstuk door dr. *W. Hecker* zal worden gedragen, afgewisseld door koorgezangen. Na het bezigtigen der in de laatste 50 jaren alhier daargestelde of uitgebreide inrigtingen, wordt het feest met eenen eenvoudigen maaltijd besloten.

Ingezonden stukken.

De belangen der militaire geneeskundigen, bij de aanstaande behandeling der begroting van het budget »departement van oorlog», aan de behartiging van de heeren leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, op het dringendst aanbevelen.

Edel Mevrouw HANNA

Reeds vroeger werd, in de *Arnhemse Courant*, bij onderscheidene ingezonden artikelen, de militaire geneeskundige dienst betreffende, de aandacht van *U. Edel Mogenden* gevestigd op, en de belangstelling ingeroepen, omtrent het lot der officieren van gezondheid. Zoo werd onder anderen, in de artikelen voorkomende in de *Arnhemse Couranten* van 7 november 1846 no. 236, en van 17 februari 1847 no. 35, door cijfers aangegeven, dat op de tractementen van het militair geneeskundig personeel alleen, sedert 1 april 1841, (tijdstip der eerste reorganisatie der geneeskundige dienst door de toenmalige nieuwe regering) tot 31 maart 1847, bijna 65,000 waren bespaard geworden. — welke besparing verkregen was, door een 29 tal individuen, op de wederregtelijke wijze, datgene te behouden,

waarop zij, krachtens verschillende *Arnhemse* besluiten, in den volsten zin des woords, aanspraak te maken hebben. (Zie *Arnhemse Courant* 3 mei 1846 no. 100.)

Of wat is het anders, Edel Mevrouw HANNA, dan wederregtelijk? dat, daar men bij niet een korps der armee eene vacant wordende betrekking een oogenblik onvervuld laat, men bij de geneeskundige dienst, nu bijna vier jaren, 3 ja strikt genomen, 5 chirurgijn-majoor-plaatsen heeft durven laten openblijven?

Voor die dienst, immers, stond toch ook bene bepaalde som op de begroting uitgetrokken! Hetgeen men zich, echter, sedert jaren, omtrent de officieren van gezondheid veroorloofde, »niet», — zoo als onlangs (23 mei) het *Handelsblad* in deszelfs no. 4838, zoo juist opmerkte: »ten duideljkste blijkt, dat de begroting, de »taming, veel-tijds een enkele blinddoek, een wassennuus is geweest; dat men slechts naar goedvinden zekere »sommen heeft uitgetrokken, waar men dacht dat »zulks het best lijden konde; en onder de »reservatio mentalis om, zoodra de wet er door was, die toe-gestemde gelden niet tot de opgegevene elnden, maar voor anderen einden, waarvoor zij welligt niet verleend zouden zijn, te gebruiken.

Volgens datzelfde *Handelsblad*: »zijn, van de »»gelden, door *U. Edel Mogenden* toegestemd voor »»de ziekenverpleging, de geneeskundige dienst, enz. »meer dan 70,000 overgebracht, en besteed, voor »»de posten van gewoon onderhoud van fortificatie-»»werken, en van remonte.»

Terwijl door jhr. C. M. STORN VAN 'S GRAVENHAGE, in zijnen brief aan een uwer medeleden, over de begroting van oorlog, op bladz. 70 en 71 wordt aangegeven, dat er van de, voor de jaren 1844 en 1845, voor de geneeskundige dienst bestemde gelden, »»DERD VEERTIEN DUIZEND EEN HONDERD EN VEERTIEN gulden (714,990) zijn af-, en voor het gewoon jaarijksch onderhoud der fortificatie-werken en militaire gebouwen en voor de remonte, zijn overgeschreven.

Is dit nu niet, Edel Mogende Heeren! een ergerblijk misbruik maken, van de bevoegdheid tot af en overschrijving? welke men zich als uitzondering, in bijzondere gevallen, tot voorkoming van schadelijke verdragen van het eene artikel op het andere, nooit altijd in hetzelfde hoofdstuk, had voorbehouden?

Bij eene vroegere gelegenheid werd in de *Arnhemse Courant* 27 augustus 1846 no. 185 gezegd: »Guust-»bewijzen vraagt de militaire geneesheer niet! Regt en »billijkheid alleen verlangt hij!! Hij heeft daarop »dezelfde aanspraak als ieder ander!!! Othoudt »men hem datgene wat hem toekomt, dan handelt »men willekeurig, en maakt gebruik van het regt »van den sterkste.

Gedachtig aan hetgeen den 7den februari 1843, in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, door eenen van DAM VAN ISSELT en eenen van DEN BOSCH gezegd werd, en uitgaande van het denkbeeld: dat ook de Nederlandsche militaire geneeskundigen tot het volk behooren, hetwelk, volgens artikel 79 der grondwet, door de Staten-Generaal wordt vertegenwoordigd, zoo begreep ik, van het mij, bij artikel 225 dierzelfde grondwet, toegakende regt te mogen en te moeten gebruik maken, ten einde onder de aandacht der Staten-Generaal te brengen: »dat de militaire geneeskundige dienst met reden, vermeent, zeer MIS-»KEND EN VERONGELIJK TE ZIJN!» en dat de officieren van gezondheid zich durven rijken: »dat zij» zoo als de heer VAN DAM VAN ISSELT luidt aan de zee- en landmagt heeft toegevoegd, »in de vergadering der Staten-Generaal, steeds verdedigers van de hun toekomende regten vinden zullen» — waartoe de aanstaande parlementaire debatten, over het budget van oorlog, mijns bedunkens nog al overvloedige stof zullen opleveren. Voorts houde ik mij verzekerd, dat er onder de leden onzer Staten-Generaal eene menigte, zoo niet de meesten, zullen gevonden worden, welken uit de volheid hunner harten den generaal ROY na zeggen »La patrie doit une reconnaissance sans bornes aux services modestes des officiers de santé; — en er niet één onder hen zijn zal; welke niet volkomen instemt met hetgeen in het begin dezes jaars, door eenen PISON, in de Belgische Kamer der Afgevaardigden, ten aanzien der officieren van gezondheid aldaar werd aangevoerd; »namelijk: »Personne ne contestera, que ceux, qui par leur art et leur expérience, calmement les douleurs, cicatrisent les plaies, rendent la santé, la vie et la force aux soldats, ne remplissent des fonctions très importantes dans une armée.»

Terwijl een DE BROUCKERE, om, hetgeen hij in het belang der militaire geneeskundigen verpield, kracht bij te zetten, onder anderen het volgende aanvoerde: »C'est toujours temps de guerre pour les officiers de santé, qui ont à braver les miasmes des Hopitaux, quand ils n'ont pas à affronter les balles de l'ennemi.» voerends hij eindelijk ten slotte nog aan (en dit is een zeer belangrijke toepassing ook op ons leger, waarvan men, in de laatste tijden, zoo vele verdienstelijke doer en door kundige officieren van gezondheid, door het vragen van hun ontslag, heeft zien afvoeren) »Savez vous, Messieurs! pourquoi les officiers de santé militaires quittent le service? C'est parce que le service de santé militaire a été organisé bien traité qu'aucune autre administration dans notre pays.

5 juni 1847.

Aan de Redactie der Arnhemsche Courant.

In het 110de nummer uwer courant, van den 6den juli, komt een niet geheel naauwkeurig verslag voor ten aanzien van het door mij, in eene vergadering van het landhuishoudkundig congres te Arnhem, uitgebragt rapport over de veldpolicie. — Er eenigen prijs op stellende, dat men zich van deze voordragt gegene verkeerde denkbeelden vormt, gebruik ik de vrijheid u bij deze te zenden de opgave van derselver hoofdzakelijken inhoud. Namens de daartoe ingestelde commissie heb ik te kennen gegeven: dat mij een onderzoek der zaak ons is gebleken, dat niet alleen de klagten, welke er ten platten lande worden aangeheven over gebrek aan policie gegrond zijn, maar ook, dat de toestand der bewoners van het platte land in deze gestadig van meer bedenkelijken aard wordt, en dat het vooral de dieverijen van verschillende aard, allerlei beschadigingen, de lasten en bezwaren van bedelaars en rondzwerfende personen en het gebrekkige in de opsporing der daders, ons zijn, waarover het meest geklaagd wordt. Voorts heb ik aan de vergadering voorgedragen, dat hoezeer de ons voorgestelde vragen daartoe niet uitdrukkelijk strekken, wij evenwel hebben gemeend, de naar ons oordeel, bestaande oorzaken van het kwaad te moeten opgeven, ten einde daarna onze denkwijze omtrent de organisatie eener voldoende policie ten platte lande, als gegrond op hetgeen de onderzinding heeft geleerd, voor te dragen.

Deze oorzaken zijn, naar het ons voorkomt:

- 1o Het gebrek aan onafhankelijke ambtenaren, voorziet van de noodige magt;
- 2o Het verkeerde en ongenoegzame van verschillende wetbepalingen, met het personeel en de magt der ambtenaren van policie in geen verband staande, en de wijze, op welke de wet daarenboven niet zelden wordt, ten uitvoer geleid;
- 3o De toenemende verarming der bevolking of de vorderingen van het pauperisme, gelijk men het noemt.

Na eene behandeling van deze drie hoofdoorzaken in derselver voornaamste bijzonderheden, heb ik, ten aanzien der tweede vraag: welke zijn de meest geschikte middelen tot inrigting eener voldoende veldpolicie? mij bezig gehouden met eene opgave van algemeene beginselen en aangemerkt, dat, zal er vooral ten platte lande eene krachtig, snel en met de meest mogelijke zekerheid werkende policie kunnen bestaan, er in de eerste plaats behoort gezorgd te worden, voor een voldoende getal rijksambtenaren, voorziet van de noodige magt en zoodanig betaald, dat ieder, naar zijnen rang, in betamelijke onafhankelijkheid bestaan kan; ten tweede, dat de wetboeken van strafvordering en strafregt in zeer vele bepalingen behoeven herzien en aangevuld te worden, gelijk dit mede het geval is met een aantal provinciale en plaatselijke verordeningen, en ten derde, dat, welke voorzorgen er ook genomen worden mogen, het platte land altijd aan zeer groote onveiligheid blootgesteld blijven zal, zoolang het aan de noodige voorzieningen zal ontbreken, ten aanzien van hen, welke buiten staat of onwillig om zich geregeld met eenig middel van bestaan bezig te houden, hunnen voornaamsten steun zoeken in de liefdadigheid hunner medeburgers, enz., en geheel vrij levende en zich bewegende, zoo buiten als binnen de gemeente hunner woonplaats, een goed gedeelte van hun verstand in luiheid, liederlijkheid en dronkenschap verteren.

Hatten, 11 juni 1847. VAN IFFERSUM.

Advertentiën.

Getrouwd te Parijs, den 14den Junij 1847:
MARTINUS DE BRUIJN Cz.
van Amsterdam,
en
MARIE AMÉLIE GEORGINE CONQUÈRE DE MONBRISON
Monsieur, Departement Tarn en Garonne.

Heden beviel voorspoedig van eene Dochter
A. BOSCH, geliefde Echtgenoot van
Lindes, bij
den 14den Junij **F. H. G. VAN IFFERSON**,
1847. Predikant.

Heden is tot onze innige dreesheid, overleden
onverhoopt hartelijk geliefde Vader en Behuwd-Vader
de Heer **JOHANNES ENKLAAR**, in den
67den leeftijd van ruim vijf en zestig jaren.
den 12den Junij **J. P. ENKLAAR**,
1847. Ut aller naam.

Algemeene en bijzondere kennisgeving.

NEDERLANDSCHE

Rijns-Spoorweg-Maatschappij.

Het HOOFDBESTUUR berigt, dat de jaarlijkse
ALGEMEENE VERGADERING VAN DEELHEBBERS
dezer Maatschappij gehouden zal worden te Amster-
dam, op Woensdag den 30sten Junij 1847, des mid-

dags ten 12 ure, in de Zaal van het Odeon, Singel
bij het Koningsplein.

Overeenkomstig de bepalingen van het Reglement
van Bestuur der Maatschappij, worden alle Deelheb-
bers, hetzij zij uit eigen hoofde of levend als gemag-
tigden optreden, uitgenoodigd, om, voorzien van de
noodige bewijzen, zich op 26, 28 of 29 Junij eerst-
komende te willen aanmelden bij den Heer Secretaris
J. C. S. JACOB, ter Secretaria te Amsterdam,
op het Stations-Gebouw, tusschen 10 en 12 ure,
ten einde de stembevoegdheid en het getal der uit te
brengen stemmen, vooraf zoudten kunnen onderzocht
worden.

Amsterdam, den 14den Junij 1847.
Het Hoofdbestuur der Nederlandsche
Rijns-Spoorweg-Maatschappij,
L. J. ENTHOVEN,
President.
Ter Ordonnantie van hetzelfde,
J. C. S. JACOB,
Secretaris.

+++ Op Dingsdag 29 Junij 1847, des midd-
dags ten 4 ure, zal, in het Logement den
Engel, aan de Steeg, worden verpacht:

- 1o 70 perceelen ruik OPPERWAARDEN HEELGRAS, staande op den Berkumerwaard, in de Havikswaard, in de Rijswaarden, het Kleine en het Beste Weidje, van welke eenige gedurende de laatste jaren niet werden gekoofd;
- 2o De NAWEDEN van het Beste- en Kleine Weidje en de Onderste Rijswaarden.

De GOEDEREN, op 16 Junij ingezet, zijn gebragt:

- 1o Het LAND met vier WONINGEN, aan den Rosendaalschen Weg, op 2351.
- 2o Het HUIS, in de Trompetsteeg, op 1080.

De toetslag is bepaald op Woensdag 30 Junij 1847, ten huize van den Kastelein **J. P. FLORUSSEN**, aan de Steenstraat, te Arnhem, terwyl inlichtingen te bevragen zijn over het laatstgenoemde perceel ten Kantore van den Advokaat **Mr. G. EVERTS**, op te Arnhem, en over de beide perceelen ten Kantore van den Notaris **W. J. J. VAN DER WOUDE**, aldaar, alwaar levens lang gekoofd worden.

De Notaris **DE KRUYFF**, te Voorst, zal, op den 23sten Junij en den 7den Julij 1847, telkens des voormiddags om 10 uur, ten huize van **A. M. VAN SOMEREN**, te Nijbroek, doen insellen en verkopen:

- A. Het ERVE en GOED DE POL, bestaande in HUIS, BOUW- en WEIDELANDEN, enz.; groot 7 Bunders en 41 Roeden; gelegen aan den Kadijk, onder Nijbroek.
- B. Een BOOMGAARD, met BOUW- en WEIDELANDEN, enz.; groot 2 Bunders, 94 Roeden en 25 Ellen; gelegen aan den Beken-dijk, onder Tenwolds.

VERKOOPING VAN HUIZEN EN GRONDEN, te Renkum.

Mr. VAN DAALEN, Notaris te Wageningen, zal, op Donnerdag den 1sten en 15den Julij 1847, des middags ten 12 ure, in het Logement de Vergulde Bok, te Renkum, overgaan tot de openbare verkoop, bij inzet en toewijzing, van ONROERENDE GOEDEREN, in het zoo schied gelegen Dorp Renkum:

- No. 1. Eene zeer ruime HEERENHUIZING, waarin zeven KAMERS, MEIDEN- en PROVISIEKAMERS, KEUKENS, KELDERS en ZOLDERS, het ACHTERHUIS, benevens GROND of TUIN, aller-aangenaamst gesitueerd en belendende aan de perceelen Nos. 2, 3 en 4.
- No. 2. Het REGT VAN ERFPACHT, tegen 9's jaars, aan een stuk GROND, aangelegd tot TUIN, benevens het daarop geplaatste HUIS en GEBOUW, bevattende twee KAMERS, ALCOVE en ZOLDER.
- No. 3. Een ruim HUIS, met ACHTERHUIS en TUIN, zeer geschikt om tot een HEERENHUIS te worden verbouwd.
- No. 4. Een stuk BOUWLAND, gelegen achter de perceelen Nos. 1 en 3.
- No. 5. Een TUIN en BOOMGAARD, tegenover perceel No. 1.

Breder bij bijjetten omschreven; inmiddels UIT DE HAND TE KOOP; nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris. — Brieven franco.

+++ De Notaris **Mr. J. B. NIJHOFF**, te Arnhem, als lasthebber van den Heer Baron de **SMEÏT VAN DEURNE**, en **LISSELT**, zal, op den 21sten dez. des middags ten 3 ure, aan het Malburgsche Veer, in het openbaar in perceelen doen verkopen: Ongeveer 25 Bunders HEELGRAS, uitgebakt staande op den Huisschen buiten-Polder en den Malburgschen Polder. — Breder bij bijjetten.

MEN VERLANGT TE KOOPEN Een' trotsw en mak PAARD, de deux gains. — Adres onder Letter B, met opgave van prijs, onderdom, op haas, bij den Boekhandelaar **J. F. THIEME**, te Nijmegen. Brieven franco.

+++ De Ondergeteekende **B. JANSSEN** en **J. S. FRANKEN** verklaren de tot den 1sten Junij 1847 tusschen hen bestaand hebbende SLACTERS-AFFAIRE, onder de firma **WED. B. ONKEL** te hebben ONTBONDEN; zekende **J. S. FRANKEN** de Affaire onder dezelfde firma voortzetting en deze uitsluitend en alleen bevoegd zijn tot de liquidatie en het ontvangen der uitstaande vorderingen en gelden, de firma betreffende.
Arnhem, den 2den Junij 1847.
J. FRANKEN,
B. JANSSEN.

Voordeelig berigt!!!

De DIRECTIE van het NIEUWE VERKOOPHUIS en de NIEUWE BAZAR van Amsterdam, in het Logement de Kroon, op de Grootte Markt, te Arnhem, heeft de eer het geachte, publick dezer Stad te berigten, dat zij als nog veen geoordeeld, zamen in Fransche en Engelsche MODE-ARTIKELLEN, in vroegere Cohranten vermeld, als: alle soorten van HEEREN- en DAMES-HANDSCHOENEN; zijden PARASOLS, PARAPLUI'S, gewaakte BROEKEN en BROEKENSTOFFEN, de nieuwste patronen van gemaaakte VESTEN en VESTENSTOFFEN, fijne lakenische PALLETOTS, Engelsche CHESTERFELDS, KANTOOR- en OCHTENDJASSEN, echte Oost-Indische zijden HEEREN- en DAMES FOULARDS, een groote partij van de nieuwste patronen Lyoner salin CHALWDASSEN en DOEKEN, alle soorten van SATIN-, STRIK- en SLIP-COLS, SCHEER-ETUIS in dozen, alsmede een groote voorraad fijne ZEBPEN, PAREMERIEN en BIJOUTERIEN, enz., enz., enz., en wordt alles, om den verkoop te bespeedigen, tot verre beneden Fabrieksprizen uitverkocht.

+++ Doctor **DE DASSEL**, van Van Die-men's Land, en de **HOLLOWAY'S PILLEN**. — Uittreksel uit een brief van den Heer **JOHN KNIGHT**, gedateerd: Londen, 1 Maart 1145. Aan Professor **HOLLOWAY**. Mijneheer; ik ben door Doctor **DE DASSEL**, van deze Kolonie, gemagtigd u te melden, dat het hem bekend is, dat in vele Ziektegevallen uwe Pillen bijzondere goede uitwerking hebben, en dat dien ten gevolge gij gebruikt moogt maken van zijn naam om desefte aan te prijzen. Was geteekend **JOHN KNIGHT** of Carl Killa, vroeger eigenaas van de *Launceston Advertiser*. Zijn, op franco-aanvraag, a contant te bekomen bij de Heeren **F. ROMEIJN**, Fz., Depöthouder te Arnhem; **J. H. OCHTMAN JOHNS**, te Zierikzee; of aan het Hoofdepöt bij den Heer **J. VAN SANTEN MOLFF**, te Rotterdam, alsmede te Londen, Strand 244, **HOLLOWAY'S** Etablissement.

DILIGENCE-DIENST DE AREND.

Dagelijksche Dienst en Uursverandering.
Van af 1 Julij eerstkomende, zal deze dienst dagelijks, des morgens ten half zes ure, vertrekken van het Logement bij den Heer **SOEUBER**, te Zwolle, op Epa, vier uren, in correspondentie op Apeldoorn, en Arnhem, aldaar spoortrein, enz.
Van Arnhem, des namiddags ten drie ure, bij den Heer **P. A. SPAEN**, in het Logement de Paauw, om des avonds circa negen ure, door genoemde correspondentie te Zwolle, aan te komen.

Rijns-Stoomboot-vaart. KEULSCHE-MAATSCHAPPIJ.

DAGELIJKSCHE DIENST
Van Arnhem d'ers naar Keulen, Mainz, Mannheim, Straßburg en tusschen gevelegenen Legenplaatsen.
Vertrek van Arnhem, des morgens ten 6 ure, en nog denzelfden avond, te Keulen aan, te komen.
Aankomst te Arnhem, des avonds ten 6 ure, in correspondentie met den laatste Spoortrein naar Amsterdam.
Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij des ondergeteekende te Arnhem, bij de Factorij van de Nederlandschen Rijns-Spoorweg in Amsterdam, en door geheel het Rijk, aan de Kantoren van de Algemeene Expeditie Maatschappij (**JONKER**), met welke Diligence-Diensten dese Vaart in onmiddellijk verband staat.
Den 18 Junij 2 El. 1 Palm & Duim, gew. O.D. ges. 1 D.
Te Arnhem, by **C. A. THIEME**, Boekdrukker.